

Zápisy z roku 1938.

- Soupis dobytka. K prvnímu lednu prováděn byl soupis dobytka. Vnějšího bylo 315 krav, 47 jelenic, 214 telat a 1 vůl. Celkem hovězího dobytka 612 kusů. Ze soupisu koní bylo 23 klisen, valachů 12 a 1 hřívce. Celkem 36. Hanců bylo 11, selata pod 8 neděl 30, běhoucí od 8. týdne do pol. roku 237 a gravata pastvě než pol. poln. 33. Celkem 312. Berani 2 a ovce také 2. Celkem čtyři. Kor chovných 222 ostaňních 10 a 2 kořly. Celkem 234.
- Ceny potravin. Družstevní ceny měly vliv na ceny potravin jakej byly v lednu 1938 na týdenním trhu v Říši u. Oplicí. Másla za 1 kg 14-15 Kč., kvánoch 3 Kč, vejce 75 halérů. Hlava 40-60 Kč, kobruba 20-22 Kč, slapečka 14-18 Kč, kurč 10-12 Kč, králik 12-20 Kč. Pomaranče 5-6 Kč, citron 40 halérů, lánka petří 1-2 Kč, kapustka 1 Kč - 1.50 Kč. Celer 2.50 Kč, mrkev 1 kg 1 Kč, česnek 5 Kč, cibule 1.50 Kč. Párek selat se prodával na 150 - 180 Kč.
- Novoroční. Nový rok 1938 ještě náhán s obavami, jestliže se podaří ve světě udržet mír, či bude-li válka. Tyto a podobné myšlenky jsou vyslovovány při novoročním pořádání rukou. Přes to vše je mezi lidem více důvěry v mír, než strachu z války.
- Počasí. Nový rok přinesl mnoho krásného sněhu, takže kluci mohli

soukomat a lysářit až do devátého ledna. Pak nastala oblak, která pochvaluje v měsíci prosinci. Počasí bylo deštivé a na cestách i silnici bylo plno bláta.

Požár. Dne 19. ledna o 28. hod. večer vypukl ohň na zdičce stavců
m. Jana Šindelky. ^{č. 130} Požár vznikl od otevřených komínových dveřík. V krátké době byl tento požár uhasen, takže hasicí sbor již v 9. hod. večer se přiškactem odjel. Na místě zůstal 3. členem "hlídky".

Polarní páře. V úterý dne 25. ledna byli jsme svědky neobvykle podivné. Krátce před osmou hodinou večer se pochlila po rápadlně obloze veliká páře. První pomyslní lidé nastavující se na silnici bylo, že někde v Rájci uvede nebo na Šindelkovi ještě velký požár. Ovšak byly nastaly pochybnosti, neboť páře nabyla velikých normérů. Někdy byla řadově jedna, jinde pak všechna plná. Někde objevovaly se vzdálejší kolmé pruhy, jako od průstřelu, takže později převládlo mničení, že jest anebo vysokém ohýtu vojenské emisi. Ze by se jednalo o severní polarní páře, nikdo nemyslel, protože jí domluď takto mimo město mimočl.

Tepore rádlo ve zprávách v 10. hod. večer ohlašilo, že to byla
překrásná polární paráda. Začalo opakovat se čtyřikrát a poslední
bylo po jednuaté hodině v noci. Trval lesy celý zjedouc déle
než tři hodiny. Na mnoha místech byli propláceni i hanči
a někde skutečně k požáru vyjeli.

Pálení
vátry.
V neděli dne 6. března v předvečer narodenin T. G. M., místní
hančíkův sbor uspořádal zapálení vátry v 6.30 h večer.
Přivedl mysl od hančíkého sloujnice v 6.15 h večer s hudebnou
jarkou Pirkle. Proslav přednášel jednatel sboru Rud. Ryška.

Slovody
Ku konci března konány odrody brauců. Procházel celou
braucí, masí obcí v 6. h. ráno s hudebnou jarkou Pirkle od hospice „Na Špiči“
Svatoch myslí a maládonu vrátili se odpoledne k říši u. Oplácí
spět do masí obce. Naše v nich páničku dobré budoucnosti
naší republiky. Doba jest již vážná, avšak jenma vůle,
lásky k svobodě a k naší společné vlasti pomohou nám
udolati všechny hrabky a nebezpečí.

Svátek
Oslavy 1. května konaly se lehce poprvé společně. Mělo se
1. května ním utkávat, že jsme jednotni v hlavních a primádních

nározech na vedení státu. Tábor lidu byl u mazarykova
pomníku u reálky v České Třebové.

Mobilace. Z pátku na sobotu v noci dne 21. května 1938 povolala
vláda Československé republiky část svých paločníků do plniny,
čili těžecí mobilizovala. Důvodem k tomu bylo povstání
německého vojska u našich hranic. Už násil obce mnoho
paločníků okamžitě nastoupilo projevu vojenskou povinnost.
Vokoli obce na několika místech postaveny vojenské rozhledny
pozorovací. V bývalém knížecím dvorec ubytovna světomebná
nota. Star poradce místní byl 70 mužů, 1 světlomet, jedno auto
s kabelem, dále jedno osobní a nákladní auto. Vélezlé byli
štábu kapitán Beran, poručík Jelinc a podporučík Špaček.
Ku přípravu a Řediteli nazáruji polní telefon. Občané násil obce
schotně nabízeli vojínům projevu pomoc, nebot byli hrdi na to,
že každý z nich plnil rád a podkladním projevu povinnost.
O nevidané dosud jednotnosti národa světci prohlásení
Komunistické strany Československa uverejňující v Rudém
právu dne 22. května 1938., které v plném průběhu svádění
na další straně leto kromíky.

Prohlášení. „U vědomí vařnosti chvíle povoda Komunistická strana Československa svýj hlas. Schvaluje a plně podporuje všechna opatření pro bezpečnost, celistvost a nezávislost republiky. Voláme ke všem lidem, aby zachoval klid, pořádek, rozvahu a disciplínu.

Obrazení se k dělnické třídě a všem pracujícím lidem měst a venkova pravidlem, aby les rozdílu politické a národní příslušnosti nesemkl v jeho vlastní a nezvláštní jednotu. Voláme ke všem národům republiky, aby odumřily shany vše a že děti a stály jednotou na obranu míru a své domoviny. Vyzýváme všechny politiky shany a činítele, aby podtrhli své shaničké pojmy ke společnému cíli: udržení míru, bezpečnosti, celistvosti a nezávislosti republiky. Prohlašujeme svou neochránírou mili jednat a společně postupovat se všemi, kdož jsou od hrdlům bránit republiku. Vyzýváme všechny komunisty a všechny naše organizace, aby každý na svém místě v tomto smyslu jednal a postupoval. Komunistická Československa - v prvních rukách obranců republiky.“⁴

Podpisán pohledem výbor K. S. Č. v Praze dne 21 května 1938.

Všechni posluchači lidé, kteříjm leží blaho republiky na srdci, přijali toto prohlášení s radostí a jahodníkem.

Obecní

Pocátkem května vyhlášeny byly volby do obecních zastupitelstev,

- volby. tak dlouho oddalované a to na tři časy 22., 24. května a
12. června. U nás byly až 12. června a volba starosty provedena
30. června. Starosten proveden Ladislav Šimek č.p. 44. aleti jeme
nejmladšího starostu na okres. Kandidátka byla jediná.
Návrat Po volbách vrátili se domů z vojny paloříci. Také bylo
paloříkům nebezpečí upáchnutí Němců parčáním.
Sokolská akademie V neděli 22. května byla ve dvě hodiny odpoledne v „Rychlé“
akademie. „Sokolská“ akademie s velice překrým pořadem.
V nozí na neděli 22. května byly na některých místech
Letačky rozházeny letačky nadepsané „Konec Československa“. Spádu
řeštinou ještě tu citoval jakýsi francouzský plátek, který prý
napsal, že pánič Československo by najistil svému měru 50. let.
„Rozmyslete si to,“ končí letačk. Ještě to ari německé dilo, která
chce otrávit naří dívčí. Stopy sítitelů vedou do Svitav, parputílčího
Svírka na obrazu státu. To německého hirza v českém kraji. Provádějí se všechny sbírky
státu. na obrazu plátku. Každý slaví co může, neboť když dáváme na svou
obranu. Nikým němcem a přece naří občané dají rádi.

Dětský
den.

V neděli 29. května pořádán byl místní správou školy na rokolském náměstí všeobecný den pa velké účasti rodiců dětí.

První ceny potravin jsou pročítanu černu následující:

Ceny
potravin.

Pšenice 143.50 Kč., - 166.50 Kč., rýže 132.50 Kč. - 148.50 Kč., seno 45.50 Kč., sláma 22. - 30 Kč. Ceny jsou za 1 kg.

Maslo kováři za 1 kg 8. - 12 Kč., neprůzračné 9. - 13 Kč., telecí 9. - 11 Kč., skopové 10. - 12 Kč., uzené 13. - 16 Kč. Šafránek 11. - 12 Kč.

Hruška 2.8. - 3.5. Kč., košout 14. - 19 Kč., slapečka 12. - 16 Kč., kuřecí 7. - 14 Kč., holoubata 7. - 9 Kč., kralík 10. - 16 Kč.,

Párek selat se prodával za 160. - 230 Kč. Vaječné 43. - 45 halézí.

Mléko 1 l za 1.10 Kč. - 1.40 Kč., máslo 16.40 Kč. - 18.40 Kč. Tvaroh 3. - 3.50 Kč.

Celer 7. - 8 Kč. za 1 kg., pečivo 8. - 10 Kč., mletík 3.50 Kč. - 5 Kč.

Olomučky 6. - 7 Kč., rajská jablíčka 12. - 14 Kč., brambory 2.40. - 3 Kč.

Bouře.

V neděli dne 26. června ráno vše velká bouře se shodnými blesky. Na několika místech je ohroženo. U Karla Morkesa č.p. 251 vyletěl do světlice, kde zapálil radiové lampy, pojízdky, daleko popálil páclomy a oknem vylezl po uzemní do země.

Sokolský

Ve dnech 3. - 6. července konal se v Praze národní sokolský slat.

- sléč. Mnoho občanů z naší obce se k tomuto sletu neúčastnilo. Naší obci projížděli hosté a účastníci přezdu z Jugoslávie, Bulharska, a též Východní Čech.
- slubavka Konec července počala se znacně významnou dobytkou nemoc slubavka a kultavka. Nemoc tato potrvála po celý měsíc srpen. Znovu práce byly k nim pravidelně zahájeny, neboť ovor obilí musel být proveden pouze koníckými potahy. Jenom ani ve hřezech neúčastnily se nedlouhého času nemoc nebyla.
- Branná Výzvoucí vyřídila též nařízení k pátkové a branné výchově, které se musí podrobít všechni občané bez rozdílu pohlaví od papousek až k starým až do 30. let. Ostatní až do 60. let podléhají výzvánku v C. R. O. to je v civilním prohlížeckém obrazu. Velitelem je jiný ještě Karel Smrk, obchodník.
- Služení Objednávají se k nim protiplynové masky proti letectvím pilokam. Zeměměřci obdrželi masky základna, ovšem jen pro sebe.
- lánky. Dne 9. srpna přejížděl po lávce na horním konci obce p. Kubíčka č. p. 114. s vozem a kramem, která spadla do ruky i s Kubíčkem když ji vedl. Lávka byla stará, dřevěná a kameny se protomila. Konec měsíce srpna přinesl po dnech krásného počasí prudké a výdatné deště, které se denně opakovaly.
- Děti a mládež.

Povodně. Následkem prudkých dešťů byly tři velké povodně ve dnech 25.,
30. srpna a 1. září. Největší povodeň byla 30. srpna, jaké nebylo
u nás pamětníku. Členové místního hasičského sboru měli po celou
noční prudkovskou službu a pomáhali při nebezpečném stehování
občanů bydlišť u řeky. Mnoho stavení bylo poškozeno, někde
dokonce roda začala se prodirati podlaha do světnice. Tak u
Houserů č.p. 119. byla podlaha vodoou nadzvednutá a po
odlivu vody musela být vyměněna. Mnoho dřeva bylo též
odplaveno. Dle starých pamětníků byla tato povodeň větší než
roku 1891.

Politické
notářství. Měřic páří přinesl nám mnoho utrpění a reklamací naděje.
Vříškovi spojenci nás v poslední chvíli zradili. Co se v nás
kolem téhoto měřic vystřídalo naději a pase poufalské.
Rozprávost němců ještě stále větší, to vidíme i v sousední
obci Hylvátech, kde Heuleinovci konají své pečury a přidají
připojení k německé písni. Hlavním organizátorem téhoto
zvídavských schůze byl český odrodilec Karel Černý. Při volbách
které byly v červnu i v německých obcích, dostala kandidátka
Honáda Heuleina 90 % hlasů i v Hylvátech, kde před tím
byla ohlana agrární, socialistická demokratická, křesťanskosociální

Projek
presidenta.

a komunistická. Od počátku měříce půjeme v neustálém napětí
co přinese další vývoj. Dne 5. října naše vláda pod tlakem
Francie a Anglie přistupuje na tak první čtvrtý plán připravy
německých posádavků u nás. Dne 10. října promlouvá svého řečníka
do pořadu prez. dr. Ed. Beneš. Ve svém projevu praví: alkuvím
k nám v této kritické chvíli o nás, o našem postavení uprostřed
také pozrušeného světa a mluvím k nám ke všem, k Čechům
a Slovákům, k Němcům a národnostem ostatním. alkuvím
k nám především jako k lidem, kteří chlejí klid a mír. Pro ten
přinášející je budo krutou obč. Dne 13. října vyhlásila naše vláda
stanové právo v německých okresech.

Mobilizace.

Ve středu dne 14. října ve výroční slavnosti T. G. Masaryka,
vyhlášena částečná mobilizace. Znovu jsou povlávacími listy
povolání paložnicí ani v tom počtu jako 21. května. Mnoho mužů
odchází k naší obce bránit naši drahou republiku. V pondělí
19. října oznamil naši požadavky, že Francie a Anglie doporučují naši
vládu vydati počátměří jméni berlínovského Němců, jimak zč
nesplnil spojeneckej pávarsky k nám. Tato zpráva vyvolala u našeho
centrálního lidu velké pobouření a hnev proti prádnym spojencům.

Ve středu dne 21. páří, právě ve výroční den, kdy náš národ pochovával T. G. Masaryka, československá vláda byla v jednání přijmula. Rozhlás orálního bylo pravé v 7. h večer. Hlášení bylo tak dojemné, že mnozí lidé pláčí na ulicích. Hlásení jsou plny rozhověnských lidov, neboť na svánu nemí nikdo ani pomyslel. Skakovou pochopení pro český národ ležko se usíná. Vé středek 22. páří promluvil opět do rozhlasu prez. republiky. Meri projeví řečí praví: Nejde jen o nás, to ně jen zde. Divám se na tento vývoj prvně a nebojače. Okamžitě všechny projevy pro všechny případly a nedám se nicím mylit. Řekně svých sil, budeme je potěšovat, opakuji pravou budeme je ještě potěšovat! A konci proroctvím Libušíny: Naš druhý český národ nerkona, on všechny hravý slavně překona!

V úterý 23. páří o 21. hod. v noci ozve se z rozhlasu hlášení o všeobecné mobilizaci. Hned tu moe muky rukuji, že vlaky nestanou. Bez pozdější politické přeslužnosti, jsou všechni hotovi splnit svou povinnost k národu. Jenže to právě vlastenecká a grava národní jednota. Odstoupila Hodžova vláda a poslavem vlády nové pověřen general Syrový, bojovník od Zborova. Hitler nám

stále hrozí a do 1. října chce mít naše území, osídlené
převážně Němci, odstoupeno již. Většinově koná se porada
čtyř velmoci, Francie, Anglie, Itálie a Německa bez nás
a bez Sovětského svazu. Tato porada také o nás pochodla.
Poručávek Hitlerův, odstoupit naše pohraniční území
v pěti pásmech od 1. října počínaje, byl přijat. Stanovit
hraniční čáru bylo pověřeno vlastně jen Německu.
Taková krízota se snad někdy rádujícemu národu nestala.
V pátek 30. září oslavil ministra křižový průvodců generál Syrový
v pět hodin odpoledne rozhlasem národu hroznou tu správu.
Zde se naposled s výkladovinou prvního právna okupovaného
území. Do 10. října bude odstoupeno ostatní. „Rusové
nejčastěji chvíle svého pívota, neboť plním nejbolestnejší úkol
nad který lehcej by bylo nemřít. Brzy na to následovaly
projekty generála Krejčího, ministra Děrera, a primátora Prahy
oba Ženkl. Jejich hlas byl často přemísťán slzami a my u
amplioun jsme plakali o mimi. Zatímal jsem počít hrozbou a
rozhupou nad pravou spojenců, pochovávali jsme brány sru
prvej republiky vronbenej horami.

Nakupování' Nobilitace přinesla též soubor pasovacího kocáku, neboť "lidi"
říkají mají již své zkušenosti z první války světové. Všechny obchody
jsou přeplněny. Kupuje se vše, soláště cukr, mydlo, mouka,
pečivo, káva a kakao. Také leštělíc, prádlo, boty a kožešiny.
Shání se též černý papír na pakemání oken a když nestaci',
zakomávání kupuje se alespoň obyčejný papír balicí. Doplňují se též
domácí lékárničky. Všechna okena jsou večer zakomávána.
Ovčáci mají reflektory modré namalované. Vše bylo připraveno
na válku a přece k ní nedošlo. Všechni spojenci nás opustili,
jedině loetští ovce dvakrát prohlásil pro svobodu splnit spojeneckou
smlouvu s námi. Zurbali jsme na konci pámu a olohu jsme o tom
součinní, jestli by pro nás nebyvalo lépe jít hájit naše hranice
se zbraní v ruce. Dne 1. října začalo se s vytízením prvního pásmu
zastoupeného převráceným. Má být provedeno v pěti etapách do 10. října.
Kavádlo a školka pásem nebylo stále hloubější oto násil' české
země, neboť nakonec němci brali vše nač měli chut', neboť jim
vladění nikdo nebránil. Zabrali Hluboké, nabrali i bojovnu na dražce
v České Třebové. Také vlaky ráduv' po dražce nejedaly, jen někdy
přijela pamucká lokomotiva od C. Třeboví když našim domům
u Rybnářích č.p. 28. a pa chvíli zase jela zpět. Do téh' n. Obrázek

se jízdilo denně přes Rátovu autobusovou.

Odstoupení prezidenta. Ve středu dne 5. října odstoupil ze svého úřadu prezident republiky dr. Ed. Beneš. Včera pak procestoval pochlaze svou řeč na rozloučenou. Ve svém projevu praví: „Oběti jíž od nás byly tak důrazně pádány jsou neúměrně a jsou neopracovatelné. Věřím ve věčnou silu a pevnost našeho národa, v jeho výtrvalost a hlavně v jeho víru v ideální lidskosti, práva a spravedlnosti na něž kolikrát kryl a s nimi vždy svou světlost.“ Po několika denních pobytu v Laxmiově Úloži odlehl dne 28. října se svou ženou chotí do Anglie.

28. říjnu byl olec měřicí výšky včetněm dne. Pracovalo se i ve škole ne jen to, ale na domech všechny měřicí prapory.

Měření hranic. Dne 24. listopadu měřeny hranice kolem Hájeova lesa kou hranic mohutnou a na druhé straně k Knězovci a Skuhrovu, na kterou všechny lezy až k České Tržbore. 27. listopadu odesyela státní policie a městské rade pouze finanční stráž.

Úraz. Dne 28. listopadu byla těsa pravěna pádem z patra stodoly
zemička na humnu Marie Horářová z Rychleb. Pádem tímto ztráta
25./2. 1956. pravěným pátrací, takže ještě hravě upoutána na hrušku.

Dne 30. listopadu sešlo se národní shromáždění a provedlo
volby nového prezidenta. Zvolen dr. Emil Hácha, dosavadní
prezident. prezident nejvyššího správního soudu. Nikdo páná její nesna
a také se nás nikdo na souhlas s jeho volbou nepodal.

Politické Konecem listopadu bylo těžké rozhodnuto, řeď budou jen dvě politické
strany, a to strana Národní jednoty, jiné se svou agrárníci,
římskokatolíci, lidovci a národní socialisté. Druhá byla strana
práce, do níž vstoupili socialisté demokrati, komunisté a
některí členové strany národní socialistické. I ji nás byly obě
strany radovány. Zvláště rádovalo bylo, že příslušníci strany práce
byly povoleni gestapem posouzeni a popraveni J. Slovák, předseda,
Ladislav Stejskal jednatel, Václav Jan pokladník a Bořivoj Chládek
Kolportér. Kdožto se strany národní jednoty popraven nebyl nikdo.

Volba nové vlády. Schůze strany práce konaly se v Rychleb.
Po volbě dr. Háchy prez. republiky odebírala vláda generála
Syrového a proluva nová. V jejím čele složí předseda Národní

Syrového a proleňa morá. V jejím čele stojí předseda Národní jednoty, dřívější agrární předsák Rud. Beran. Slováci mají ve vládě Karla Šídora, ludáka, který byl vždy odpůrcem Čechů, jist představcem předsedy vlády. Ministrem pohraničí je Dr. Chvalkovský, min. školství Dr. Kapras, předsedou autonomní vlády na Slovensku je Dr. Joz. Šíro. Uvádáme tuto vládu jako novorozou, neboť nejakou vládu přes nás mít. Vesnice naše ještě připomíná uprostřed říčky u Šindel a u Slovenska, takže máme přes 1500 obyvatel. Ještě to nejvýš počet jaký kdy naše obec dosáhla. Jíž koncem listopadu vyšlo vlastní nářízení, že výzdoba náčebe ve škole má být včetně středu státní znak a kráč s ukřízováním. Počátkem prosince vyšel výnos nářízení okresního školního výboru "Šindelské obrazy obou prezidentů a uložili je v archivu školy. Denně jsou nejake' změny, ale pivoz jde dál a je třeba se starat o práci a výsledek, neboť člověk muri dálé pít.

Slovenská
re Šindel.

Výzdoba
školy.

Címostř. Přeo to, že rok 1938. byl pro nás počtem pravidelných vystoupení,
divadelní. sehráno bylo u nás 7. divadelních představení:

V předečer nař. ř. j. u. dne 6. března sehrána hra „Hota 410“,
reciře Fajt Prokop. Dne 17. dubna sehrána veselohra „Ta nařá Máňa“;
na reciře Fandy Rybkové. 1. května sehrána opět veselohra:
„Bouřliváci naří vesnice“, reciře Fajt Prokop. Dne 5. června divadelní
veselohra „Hotel párační voda“ reciře Fajt Václav. Dne 24. července
hrána veselohra „Naří Naří pro legraci“; reciře Rybka Václav.
Dne 18. srpna sehrána hra „Láška je problem věhavý“; reciře Rybková F.
Na vánocní svátky sehrána hra „Bílá myška“ reciře Hlaváček Ladislav.

Z címostř. Kampelišťky:

Stav členů počátkem roku byl 180 členů se 180 podilů.

Počátek roku přivítalo ..... 5 členů s 5 podily.

v r. 1938 ubylo . . . . . 3 členové s 3 podily.

Stav koncem roku ješt. . . . 182 členů se 182 podily.

Obrat pokladnič. na r. 1938 ješt. 3,678.915:15 Kčs

Zájmeček postavený na běžný rok 58.600 Kčs

Vkladů neplatných vyplacenou 622.390:20 Kčs.

Na běžných měsících vyplacenou 479.301:65 Kčs.

Vkladů přijato . . . . . 737.302:95 Kčs

Vkladů přijato . . . . . 737. 302. 95 Kčs
Na běžných účtech přijato . . . . . 651. 098. 65 Kčs
Na paprýjčkách splaceno . . . . . 42. 856. 85 Kčs
Čistý výsk na rok 1938 ješt 10. 286. 51 Kčs.